

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

(Priloga Vrtnu.)

Št. 4.

Ljubljana, dne 1. aprila 1900.

VIII. tečaj.

Krsnikov Tonček.

(Velikonočna povest.)

Ni ga bilo porednejšega in neubogljivejšega dečka daleč na okoli, kot je bil Krsnikov Tonček, dasiravno je izpolnil šele deveto leto. Svojemu učitelju je prizadejal mnogo neprilik, svoji mlajši sestrici, krotki, dobri, modrooki Vidki obilo neveselih trenutkov, a svoji mami, ki je skrbela tako zelo zanj in ga imela tako rada, da bi dala življenje za „svojega Tončka“, veliko, veliko žalosti, skrbij in težav.

Prvi izmej vseh je šel z doma v šolo, a zadnji je prišel vselej k pouku, navadno tedaj, ko so drugi že odmolili in sedli mirno v klopi. Bog sam vedi, kje se je vlačil ves ta čas: prišel je namreč skoraj vselej ves upehan, umazan in strgan. No, pa gospod učitelj bi že še pregledali to, ko bi bil le potem v šoli miren mej poukom. A kaj se vam vse ne izmisli ta neubogljivec! Zdaj se obrne nazaj, zdaj se skrije pod klop; zdaj dregne tovariša na levi strani, zdaj vščipne onega na desni; zdaj naredi učencu pred seboj na hrbet s

kredo celo vrsto križev ali oslovsko glavo, zdaj potegne drugega za lase. Ko se tega naveliča, iztrga iz zvezka ali knjige nekaj papirja, naredi iz njega male kroglice in jih meče po šoli, in marsikatera prileti celo blizo gospoda učitelja. Zdaj pa mine potrpežljivost učiteljeva in spodé ga klečat; a tudi tu ne miruje, dokler ne mine pouk.

A ko se ga je iznebil na ta način jeden z glave, dobil ga je zopet drugi za vrat. Ko je prišel domov, brž knjige v kot in hitro ven pred hišo, na prosto. Pred hišo je bilo veliko dvorišče, kjer ni rasla trava, a sredi dvorišča je stala debela, visoka, košata lipa, kroginkrog njenega debla pa je bila napravljena klop. Gori v vejah so prepevale raznovrstne tice svoje ljubke pesmice, a spodaj na klopi v senci se je navadno igrala Vidka. Na majhnem vozičku s tremi kolesi je vozila iz daljnih krajev tam izza hiše pesek, ne, hotel sem reči: sol, moko, kavo, riž, sladkor in druge take potrebne reči; a na klopi pod lipo je kuhala, delala pogače, štruklje in vse najbolje, kar si morete le misliti. In ko je bila mala kuharica zatopljena povsem v svoje delo, in je bila juha skorej kuhana in pogače in štruklji lepo pečeni, priplazi se počasi, tiho po prstih, zvijačno kakor mačka, zadaj za deblom, da ga ni bilo moč opaziti, Tonček pomete s palico po klopi in — juha se je zlila, pogače so se zdrobile in vse skupaj je ležalo na tleh pred prestrašeno Vidko. — Nato pa Vidka v jok, mati prihité gledat, kaj da je, okregajo in našibajo Tončka; in zdaj sta jokala in kričala oba: Tonček in Vidka. A sodni dan je bil kmalu pri kraju: Vidka se je potolažila, a Tončka ni več bolelo. Čez pol ure se je Vidka zopet igrala, a Tonček je bil zopet oni stari razposajenec.

Bog ve, koliko gorja bi še prizadel ta nepridiprav svoji materi, sestrici in gospodu učitelju; toda zgodilo se je nekaj, kar je spravilo našega dečka na čisto drugo pot . . .

Od juga je privel topel veter in prinesel s seboj krasno, cvetočo pomlad, a s pomladjo so prišli k nam tudi velikonočni prazniki, ki navdajo vsakega kristijana sprva z žalostjo, a nato s tem večjim veseljem.

Na veliki petek je šel Tonček z mamico in sestrico božji grob molit. Cerkev je bila tako tajnostno temna. Okna so bila vsa zagrnjena s temnimi zagrinjali in nikjer se ni mogel prikraati noben solnčni žarek v sve-tišče. Tamkaj pri stranskem oltarju pa je bilo vse tako lepo razsvetljeno, da se je Tonček skoraj na ves glas začudil in da so ga morali mamica opomniti, kje da je. Vse polno ljudij je klečalo okrog božjega groba; vsi so imeli sklenjene roke in pobožno molili Onega, ki je s svojim križem svet odrešil, ležal tri dni v grobu, a vstal tretji dan veličastno od mrtvih.

Tonček je imel sicer tudi sklenjene roke, a molil ni čisto nič. Le one lučke: rdeče, zelene, modre, rmene, bele je gledal, in Jezusa, ležečega v grobu in one divje može, ki so bili naslikani ob straneh božjega groba in ki so tako strahovito trpinčili Odrešenika . . .

Ko so prišli nazaj domov, nastala je že temna noč in Tonček je bil silno truden in oči so mu že lezle skupaj od spanca. Zaspal je, ne da bi odmolil začeto vsakdanjo večerno molitvico.

A njegovo spanje ni bilo sladko, mirno, kakor je spanje nedolžnega otroka, ampak težke in bolestne sanje so ga mučile in preganjale vso noč.

Sanjalo se mu je, da je zopet v cerkvi, toda čisto sam. Po vsej cerkvi vlada velika tišina in temno je kakor v grobu. Le gori pod stropom se mu zdi, kakor da bi letali in prhutali semintja veliki netopirji. Strah ga je, tesno mu je pri srcu in rad bi zakričal na pomoč, a ne more odpreti ust; rad bi poiskal vrata, da bi ušel iz cerkve, a ne more se premakniti z mesta, neka nez-nana sila ga pritiska k tlom. — Misel, grozna misel na smrt se ga polasti. Kaj, če bo moral tukaj umreti tako sam, brez vsake pomoči, brez mamice in sestrice Vidke in brez gospoda župnika? — Rad bi molil, a tudi tega ne more. Prepozno! Prepozno! . . .

Toda kaj je tam gori spredaj?! Zdi se mu, kakor da se nekaj sveti. Da, da, je že res: luč, velika rdeča luč gorí in meče žarke po bližnjih predmetih. Oh, ko bi le mogel z mesta, šel bi pogledat, mogoče, da je kak človek tam blizu, ki bi ga speljal iz te temne cerkve

na dnevno svitlobo. — Poskusi hoditi, in glej, šlo je. Počasi in nekako boječe se pomika proti razsvitljenemu prostoru. Kmalu vidi mesto jedne dve luči, in čim bližje prihaja, tem več jih je. A te luči niso vse rdeče, ampak tudi zelene, modre, rmene, vijolične, prav take, kokoršne je gledal včeraj pri božjem grobu.

Ko ogleda vse to natančneje od blizu, zapazi zadaj na steni velik lesen križ, a na križu Jezusa Križanega. Glavo ima venčano s trnjevim vencem, roke in noge so pribite z velikimi, debelimi žebli, a njegova leva stran je prebodena s sulico. Nakrat vidi Tonček, kako se trese Jezus na vsem telesu. Iz ran na glavi, prsih, rokah in nogah začne teči v debelih curkih kri, a iz zaprtih očij se prikažejo solze, lezejo po licih in padajo druga za drugo na mrzla, kamenita tla.

Tedaj pa se Jezus Tončku v srce zasmili in grozno hudo mu je, ker mora Bog toliko trpeti. Rad bi mu pomagal, ali ga vsaj nekoliko potolažil, a ne vé prav, kako naj bi začel. Slednjič se vendar ojunači.

„Jezus! — Jezus!“ ga pokliče z milim glasom. Jezus odpre oči in pogleda Tončka tako žalostno in pretresljivo, da mu mahom uidejo solzice po mladem licu. A tudi Jezus joka.

„Zakaj tako hudo plakaš?“ vpraša ga po daljšem presledku Tonček, ko se je nekoliko potolažil.

„„Boli me; rane na glavi, prsih, rokah in nogah me tako hudo skele!““

„U! povej mi onega hudobneža, ki te je na križ pribil, da zdaj toliko trpiš!“

„„Ti sam si me pribil na križ.““

„Jaz? . . . Jaz da sem to storil? Kako je neki to mogoče?“ se začudi Tonček. A Jezus mu odgovori svečano:

„„Da, ti sam in tvoji neštevilni grehi so me križali, ker me tolikrat žališ s svojo hudobijo, ko dražiš učitelja, nagajaš sestrici in jeziš in ne ubogaš svoje dobre mamice! — In ti tvoji grehi me bodo tudi umorili, ako se takoj ne poboljšaš.““ — Ko izgovori to, nagne glavo na desno ramo in zatisne oči.

Tončku pa je tako, tako hudo pri srcu in zdi se mu, da pada globoko, globoko, v črn, temen prepad . . .

Ko se je zbudil iz težkih sanj, je sijalo solnce že skozi okno v sobo. Hitro je skočil s postelje, se napravil in molil jutranjo molitvico. A zdaj ne več tako raztreseno, kakor navadno, temveč lepo pobožno, kakor sta molili Vidka in mamica. Ko se je spomnil teh dveh dobrih bitij, postalo mu je zopet hudo in sklenil je v svojem srcu za trdno: nikdar več žaliti ne mamice, ne Vidke, ne gospoda učitelja in tudi nobenega družega človeka, a vsem, kolikor bo le mogoče, vstrezati tudi v najmanjši reči.

In ko so po daljšem času namestu raglje zopet zapeli z zvonika lepo ubrani zvonovi in so hiteli ljudje „zmivat post s sebe“, v znamenje, da je nehala doba žalostnih spominov in da je prišel čas radosti, čas veselih spominov, tekel je tudi Tonček k potoku za hišo. Tukaj je zmil s sebe s postom tudi vse slabe lastnosti in napake in vse grešne misli in nakane.

Ah, da bi vi videli Tončka tisti dan popoldne pri procesiji, pri vstajenju. Kako lepo je imel sklenjene roke in kako pobožno, kako goreče je molil! Ljudje, ki niso bili kaj takega vajeni, so ga začudeni gledali in zadovoljno kimali: Glej, glej, kako je postal Krsnikov Tonček priden, kako je pobožen! Doma so pa opominjali svoje razposajence in kazali z vzgledom na Tončka, češ, njega posnemajte. A tudi gospod župnik, učitelj in mati so se čudili temu in vsi so ga pohvalili, ker se je tako lepo vedel, ko je bil vendar sicer tako nepazljiv in raztresen ob takih svečanih prilikah in gledal le po ljudeh, se smejal in govoril in motil s tem še druge v molitvi.

Tisto noč po procesiji pa je imel Tonček sila lepe sanje. Sanjalo se mu je, da stoji v velikem vrtu, polnim cvetlic in sadnega drevja. Ravno se je pričelo daniti in ptiči pojo v slavo Stvarniku svoje jutranje pesmice in skačejo veselo po vejah. Pred Tončkom je v skalo vsekán grob, ki je pokrit s kamenito ploščo in zapečaten. Zraven groba pa stoji angelj v beli obleki in z dolgimi peruti. Ko ga bolj natanko pogleda, spozna v njem — sebe.

In on strga pečate in odrine pokrov od groba. Tedaj pa nastane velika svitloba; in iz groba vstane

— Jezus Kristus. Sladko se Tončku nasmeje, pokaže z desno roko proti nebu, kakor bi hotel reči: Le priden bodi, tam gori se zopet vidimo! — in zgine mu izpred očí . . .

Ko se je začelo daniti, ni mogel Tonček več vstrpeti v postelji. Hitro se je napravil in tekel k mami. Povedal jim je vse, kaj da se mu je sanjalo te dve noči. Ko je končal, prosil je mamico odpuščanja za vse, kar jim je huđega storil in ji za trdno obljubil, da bo odslej vedno priden, pobožen in postrežljiv, da jih ne bo nikoli več dražil, in tudi gospoda župnika ne, in gospoda učitelja in sestrice Vidke tudi ne.

Take vesele Velike noči kakor ta, pa ni bilo zlepa pri Krsnikovih. Tonček je vedno poljubljal zdaj mamico, zdaj sestrico in povpraševal:

„Kaj ne, da me imata radi?“

In mamica in Vidka sta vselej odgovorili:

„Seveda te imava radi!“ . . .

Kaj naj vam še povem? Tonček hodi zdaj že v višjo gimnazijo, se prav pridno uči in bo, če Bog dá, še kdaj velik gospod.

Stric Peter.

Pri božjem grobu.

Le pridi dete in poglej,
Kakó leži tu božji Sin;
Kakó je trpel in umrl,
Da nam je sveti raj odprl!

Globoko v glavi trn in trn,
Ob vsakem trnu sveta kri;
Prebodene noge in dlan,
Prebodena mu desna stran;

Upálo lice in očí,
In do kosti prebičan trup!
Oj, koliko je bolečin
Za nas pretrpel božji Sin!

Pretrpel je — od smrti vstal,
V nebesa šel na svoj prestol,
In v veličanstvu tam sedi,
Pa gleda sém na nas ljudi.

Kedar smo pridni, je vesel,
In k vztrajnosti dajè pogum,
A nehvaležnik, ki greši,
Trpljenje spet mu ponovi!

L. Černež.

Šopek Marijinih čednostij.

IV. Živa vera.

resniki radi primerjajo človeško življenje vožnji po razburkanem morju. Kakor pa ima mornar raznovrstne pripomočke, da srečno pride do pristanišča, tako daje Bog tudi človeku primernih pripomočkov, da doseže svoj namen. Vera nam je luč, ki razsvetljuje našo pot, upanje se po pravici primerja sidru, ljubezen pa je ono veslo, ki nam pomaga premagati vse težave. Srečen je katoliški kristijan, ker prejme pri sv. krstu sv. vero kot vlitó čednost, dobri stariši mu gojé to cvetko in pri krščanskem nauku v šoli in v cerkvi se mu razcvete, da mu v življenju prinaša najlepšega sadu. Kakor nam solnce pokaže vse stvari take, kakor so v resnici, tako nam sv. vera določno pové, odkod smo in kaj je naš namen. V luči sv. vere spoznamo svojega nebeškega Očeta, da se potem upapolni oziramo proti njemu v nebesa, v svojo pravo domovino, kjer bomo kedaj večno srečni.

Kdo pa se je kedaj bolj odlikoval v živi veri, kakor Marija? In ker je imela Marija to prvo in najpotrebnejšo čednost, zato je vse njeno življenje nepretrgana vrsta dobrih del. V Betlehemu je videla v jaslicah ubogo, revno dete; Marija je verovala, da je to dete Bog in ga je pobožno molila. Z detetom je morala bežati v Egipet, ker je Herod Jezusa zalezoval, in vendar je verovala, da je on, ki mora bežati v tujo deželo, vse-mogočni Bog, kralj nebes in zemlje, kralj vseh kraljev. Marija je z žalostjo opazovala, kako malo ljudij je verovalo v njenega božjega Sina, kako so ga preganjali judovski veliki duhovni in farizeji, kako so ga izdali Pilatu in kako je ljudstvo zahtevalo njegovo smrt, vendar noben trenutek ni dvomila, da bi Jezus ne bil Odrešenik sveta.

Marija je tudi svojo vero očitno in javno spoznala in sicer pred Judi in pagani v oni uri, ko so ti še umirajočega njenega božjega Sina zaničevali in zasramovali; stala je tedaj pod križem in ni zapustila Zveličarja. Judež je svojega nebeškega Učenika izdal in prodal, Peter ga je trikrat zatajil, apostoli so ga zapustili, Marija pa ga ni zapustila; ostala je in trpela z njim vred ob njegovi smrti.

Tako živa je bila Marijina vera; ona je tudi pozneje še potrjevala v veri apostole in učence, ona je vsem ljudem prelep in vzvišen vzgled, kako morajo trdno verovati, kar je Bog razodel in nam po sv. katoški cerkvi zapoveduje verovati.

Marija je pa tudi sedaj v nebesih že tisoč in tisoč vernikom izprosila milost sv. vere. Izmej skoro neštivilnih vzgledov naj vendar enega navedem. Bogat mož,

Jožef Hempel po imenu, je šel v Rim, da bi se pečal z raznimi umetnostimi. Bil je pa vedno sam s seboj skrajno nezadovoljen, ker ni imel notranjega miru. Svoje težave je potožil nekemu slikarju iz Avstrije, in ta mu je svetoval, naj gré na božjo pot v sloveče Marijino Celje na Štajerskem; tam bo našel milost prave vere in dušni mir. Jožef Hempel je storil tako, šel je do Marijinega svetišča in ondi iskal notranjega miru. Vendar je ostal mrzel v Mariji posvečenih prostorih in nezadovoljen se je povrnil od kraja, kjer je studenec dušne tolažbe. Vračal se je proti Rimu; na potu je moral po nekem klanecu peš iti. Srečal je revno ženo, ki je imela pri sebi že nekoliko večjega otroka, ki pa ni bil popolnoma pri pameti. Umetniku se je smilila uboga žena in jo vpraša, kaj je otroku. Žena jame bridko jokati in pravi: „Silno sem žalostna radi tega otroka; tako je neveden, da še Jezusa v sv. zakramentu ne bo mogel prejeti“. Te besede so kakor meč presunile umetnika. Živo je jel primerjati sebe nesrečnemu otroku. Mati joka nad otrokom, ki brez lastne krivde ne more imeti vere, on — umetnik z zdravim razumom pa se ustavlja žarkom sv. vere. Zmagala je milost božja. Otajal se mu je led nevere v duši, notri mu je posijalo pomladansko solnce svete vere, pognale so cvetke lepih čednostij. Marija mu je izprosila to. Vrnil se je do njenega svetišča, vrnil tudi v pravo sv. cerkev in s tem je dobil obilnost notranjega miru.

Da boš okušal tudi ti, ljubi otrok, ta notranji mir, bodi zvest in poslušen otrok sv. matere katoliške cerkve: ona ti pové, kaj moraš verovati. Če jo boš vedno poslušal, boš srečen že na zemlji, kajti sv. vera daje moč v skušnjavah, razsvetljuje v dvomih, tolaži v bridkostih, daje pogum v preskušnjah in pomoč v nevarnostih.

A. Stroj.

Mož z lajno.

Če mu je bil bogat, premöžen kmet z lepo, prostorno, zidano hišo, obširnimi travniki in njivami. Naši očetje . . . revnejši kmetje so si izposojevali pri njem denar, ga pozdravljali, mu vozili ob košnji z volji obilno, mehko, lepo dišeče seno iz njegovih košenic skoro zastonj domov in se mu klanjali . . .

V mrzlih zimskih jutrih, ko je škripal pod nogami sneg, se delalo na drevju ivje, pritiskal mraz, in se je počasi vzdigovalo daleč . . . daleč tam na ravni poljani izza gostih, vlažnih megel solnce ter jelo sipati otrpnele, bledormene žarke po veliki sneženi odeji, da so se svetila liki diamantom drobna snežena zrna in koščki ledu na drevju in grmovju, se je začelo nakrat za hrbtom hrskanje konj, in v megli ste se videli nerazločno črni senci, ki sta se nagloma bližali . . .

„Peter Lukežič se pelje k maši“, se je oglasil nekdo.

Kmetje so stopili na stran, da bi se umaknili, in zagazili s premočenimi in vsled tega s trdimi škornjami do kolena v sneg. V istem hipu so pridrsale mimo lahke sani, naši očetje so prijeli za klobuke, pozdravili, v kožuh dobro zaviti Lukežič je prikimal z glavo in se ozrl na poleg sebe sedečega, istotako zavitega sinčka Ivana. — —

Žin . . . žin . . . žin . . . Vranca sta dirjala, izpod kopit so jima odletavali drobci snega, grivi ste vihrali, okoli gobca so se nabirale konjema pene, in sani so letele . . . letele po gladki sanini — —

A ne dolgo za tem se je začelo nekaj gibati v zraku, kakor spomin na krasne čase davno minule pomladi ali kakor tiho, na pol pritajeno veselje nad poslavljačo se zimo. Zapihale so gorke sapice, zibale v mrazu odrevenele veje dreves, budile jih k novemu, bujnemu življenju, se poredno smejale izginjajočemu snegu, in krasno, božanstveno solnce je vstajalo z vsakim dnevom veličastnejše, zlateč vrhove gor, izza katerih je izhajalo . . .

Zaduhle, gorke sobe, v katerih smo se stiskali po zimi okoli peči, poslušajoč babičine pripovedi, smo zapustili in pohiteli v oživljajočo se, zelenečo, s cvetjem se ogrinjajočo narodo.* Včasih smo nabirali ob potoku mačice, včasih delali v gozdu iz muževnih kostanjevih palic piščalke in piskali na ves glas — —

Lukižečevemu Ivanu je pa prinesel hlapec s podstrešja dvokolesen voziček. Ivan se je vsedel nanj, dva dečka, njegova vrstnika, sta se vpregla, in drdrali so po gladki, beli cesti skozi vas gori in doli. Toda dečka sta se kmalu nasitila vedno le voziti in se ne nikdar peljati. Ker pa ni bil Ivan zadovoljen s tem, da bi se mehjali pri vožnji, sta odšla. Drugi ga tudi nismo hoteli voziti, ker nismo bili njegovi preveliki prijatelji zaradi stvarij, ki jih je imel in jih ni hotel deliti z nami. A voziti se je hotel na vsak način! Zato si je zmislil, da bi vpregel pred voz domačega psa. Vaški črevljar Medic mu je napravil iz usnja potrebno konjsko opravo. Pes se je sprva ustavljal, ko je videl, da ga namerava napraviti Ivan za vozno žival, dasi je opravljal poprej častnejšo službo, da je varoval hišo pred tatovi. Toda naposled se je uklonil Ivanovemu biču.

Zopet je šlo po vasi gori in doli: „Hi — hi ...“

Pes je vlekel, kolikor je mogel, a ker ni bil nikak velik pes, ampak le navaden, nekoliko močnejši hišen čuvaj, se mu je godilo pri vožnji slabo. Ko so ga videli ljudje upehanega, kako se je, iz gobca jezik moleč, nopenjal, da bi peljal Ivana, se jim je smilil in grajali so Ivana, zakaj tako muči žival, ki je tudi usmiljenja vredna.

A on se ni brigal za svarjenje, gonil je psa in ga pretepal, tudi se ni zmenil, če se je nagnil preveč nazaj, tako da je zadnji, na ta način težji konec dvokolesnega vozička vzdignil prvi konec in na njem vpreženega psa v zrak, da ga je skoro zadušil ...

Kaj briga njegovo počenjanje ljudi? Njegov oče ima denar, in ako mu pogine ta pes, dobi lahko drugega, boljšega ...

In poginil mu je — —

Ob jednom sta izginila iz Lukežičevega hleva iskra vranca, za njima pa je prešla njiva za njivo, travnik za travnikom.

V malo letih je bil Lukežič siromak. Izpodkopalo ga je slabo gospodarstvo.

Ivanu pa je pozneje, ko je dorasel in izprevidel, da se ne dá živeti brez dela, zdrobila skala v kamnolomu levo nogo. In sedaj pride leto za letom, kedar začno pihati pomladanski vetri, v vas kot mož z lajno. Pred vsako hišo ga sprejmejo psi in lajajo nadenj. Dan za dnevom potuje od vasi do vasi, od mesta do mesta, naj je toplo ali mrzlo, naj pada dež ali sije solnce, naj je blatno ali lepo, suho, lajna pred hišami in prosi miloščine.

Vašim mladim, mehkim srcem se smili. Stariše prosite za košček kruha ali kak krajcar, ki mu ga stisnete v velo, koščeno roko — — *J. M.*

„Tnalo.“

Tnalo je hlod ali glavina, na katerem sekajo drva, šilijo kole, obdelujejo les, vrtajo stranice za prečnice v lestvah, nabijajo škafe, razbijajo stare lonce in kozice, in sploh se vrši na tnalu vsakovrstno delo, ko se pa obrabi, je vržejo v peč.

Tudi Brnarjevega Štefka se je prijelo to neprijetno ime. Zaslužil si je pa nelepi priimek tako-le: Štefek je rad ubogal. To je bila tudi njegova najlepša in najslabša lastnost. Ubogal je namreč roditelje, učitelje in sploh zapovednike. To je bilo dobro.

Ubogal pa je tudi, če mu je kdo velel, naj gré sosedove hruške trest, nezrele črešnje obirat, o prehladnem času in v pregloboko vodo se kopat; naj zmerja revne in pohabljene ljudi, se smeje in nagaja v cerkvi in šoli. Sploh je Štefek ubogal brez premisleka, karkoli mu je kdo velel, če je le mogel izvršiti. Kolikokrat je bil zato kaznovan — brez uspeha. To je bilo slabo, ker je bil za vse, kakor tnalo.

Tođa izmodrilo ga ni.

V Štefkovi rojstni vasi je navada ali bolje razvada, da hodijo po zimi in zlasti na pomlad ob nedeljah in praznikih popoldne vaški otročaji, namestu cerkovnika, vabit z velikim zvonom k litanijam. Če

pride samo jeden, opravi kmalu; če sta dva, se mudita dlje, ker jima je tudi kratkočasneje; kolikor jih je pa več kot trije, jih je več kot preveč. Tedať počenjajo v zvoniku, na koru in v cerkvi vse kaj drugega kot dobro.

Ob neki taki priložnosti je bil zraven tudi Brnarjev Štefek. Spravili so se k orglam in poskušali na vse možne načine, kako bi se dalo piskati močnejše in lepše.

Ljudi ni bilo, razven par naglušnih starih ženic, slučajno nič v cerkvi. Zato so nadaljevali na odprtih orglah svoje vaje, kakor in dokler je kdo mogel. A Štefku so veleli, naj na vrhu stopnjic tlači mehe, in Štefek je tlačil mehe, da mu je pot lil s čela po licih.

To vam je bila godba, da Bog pomagaj!

Toda pomagal je brž nekdo drugi. Gospod župnik so namreč slišali v svojo sobo nenavadne muzikante in poslali po cerkvenika — —

Pritekel je na vso sapo naravnost na kor pomagat nepozvanim organistom, zgrabil najprej mehotlačitelja, ga potlačil k tlom in ga tiščal z jedno nogo, da ni mogel ganiti; v roki je pa vihtel nekaj, kar se je prav slabo prilegalo Štefkovemu telesnemu čutu.

Tovariši so uhajali na desni in levi mimo cerkvenika. Vsakdo je dobil samo jedno, da jo je tiščal, dokler ga niso pete prinesle na plano, kjer bi se najraje vsedel v sneg, da mu na-se potegne bolečine

Kadar ni imel cerkvenik dela na desno in levo, je obdeloval ubozega Štefka pod seboj. In še dolgo potem je bil za tnalno, ko že ni bilo nikogar na koru. Cerkvnik je namreč ročno nadaljeval svoj posel in popraševal z nenasitnim glasom: — Povej, koliko jih je še? Povej, kateri so še tukaj? — Pok! Pok! . . .

Le s težavo in v velikih bolečinah je prepričal hudega strica, da je že popolnoma ohropel in pa, da so drugi že vsi zbežali.

Tedaj je nehal biti cerkveniku za tnalno, pa ime se ga je vendar prijelo, kar ni bilo lepo, ker je trpel za vse. Pa to je Štefka zmodrilo.

Držalo se ga je samo ime; za „tnalno“ ni hotel biti nikdar več.

Dobravec.

Bolnik — pomladi.

Izginil sneg je iz gorá,
Pomlad je spet pri nas domá;
Že ptički k nam so se vrnili,
Spet vrt in gozd nam oživili.

Že sije solnce nam gorkó,
In rožice kot prej cvetó,
Že travniki so vsi zeleni —
Pomlad podaril Bog je meni.

A zame cvetla več ne bo,
Prišla je k meni po slovo,
Radost bo njeno drug užival,
A jaz bom v hladnem grobu snival.

Fr. Golob.

Pomladno veselje.

Juhé, juhé,
Ker snežec ves je skopnel že!
In solnce zopet greje,
In topel vetrič veje;
Že ptice žvrgolijo,
Cvetice že cvetijo

Na trati zdaj veseli
Spet bomo pesmi peli,
Veselo se igrali,
Cvetice bomo brali.
Juhé, juhé,
Ker snežec ves je skopnel že!

Zorán.

Mrliček.

Prezgodaj je zvenela
Prezgodaj cvetka ta;
Saj ni se še razcvela,
Pa pojde že s sveta.

Na odru zdaj počiva,
Kot angelček mirú;
Veselje rajsko vživa
Njen duh že pri Bogú.

Očesci njeni modri
Zaprti sta lahnó,
A čelo zlati kodri
Ji božajo ljubkó;

Nje lice obledelo
V nasmeh se blag drži,
Ima obleko belo,
Vsa v rožicah duhtí,

Najnežnejši mej ptiči
Golobček beli je,
Najlepši mej mrličí
Otrok nedolžen je!

Neralov.

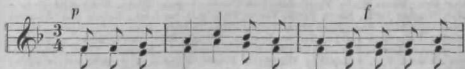

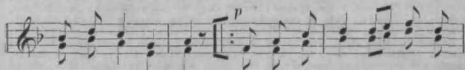
50. Tožba po materi.

Adagio.

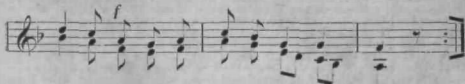
P. Angelik Hribar.

1. Ka-kó je hi-ša strašno prazna. Odkar v njej
2. Od-kar so ne-sli vas iz hi-še In po-lo-
3. Oj, kje ste, kje ste, ma-ti zla-ta, Ta-ko se
4. Vra-tú bi vam se o-kle-ni-la. Pa v ljube

1. ma-te-re več ni Ta iz-ba, prej ta-ko pri-
2. ži-li v temni hram, Sol-zé si va-ša hčerka
3. to-ži mi po vas! O, ko bi se od-pr-la
4. gle-da-la o-či; Od se-be vas bi ne pu-

1. jaz-na, Odljud-na, tu-ja se mi zdi.
2. bri-še, Le k vam že-li si, ma-ti, k vam!
3. vra-ta In se pri-ka-zal vaš o-braz!
4. sti-la, Tam hočem bi-ti, kjer ste vi!

Jož. Stritar.

Rešitev naloge v 3. številki:

o S a
i l o
v i n o t o k
S l o m š e k
p r a š n i k
p e k
o k o

Prav so rešili: Adamič Minka in Tončka, raduč. hčerki v Ljubljani; Kastelic Mimica, kandid. I. letn. na c. kr. učiteljsku. Fischer Minka in Povhe Tončka, učenci pri č. uršulinkah v Ljubljani; Fischer Pepca iz Gor. grada: Vrečko Dragotin, drugošolec v Celju; Slamberger Tonček, dij., Slamberger Inka in Nuša, učenci v Kranju; Paulšek Karol, učenec v Bačah; Furlani Pepina in Romana, Tomšič Ivanka, Josip in Mici v Ilir. Bistrici; Vršič Vekoslav, gimn. v Mariboru; Božič Gabr., učen. pri č. uršulinkah v Ljubljani; Kunst Micika, učen. V. razr. č. šk. siskih sester v Celju; Gous Mira, učen. II. r. v Dolu pri Hrastniku; Fatur Ivan in Slavko, učen. na Rakeku; Žižek Ciril, učen. V. razr. v Vojniku; Gregorc Jož., dijak v Novem mestu; Križanič Fr. in Iv., učenca V. r. v Sv. Križu na murskem polju; Gaber

Anton, Pfeifer Alfred, Josip in Vilko, Tomazič Tomaž, Piskač Iv. v Kranju; Scheligo Irma, učen. II. r. pri Sv. Jederti nad Laškim; P. Filip Benicij v Mariboru; Winkler Lud., Vodenik Janko, Zorčič Vinko, Ozmeč Anton, Pirč Fr., Hrovat Stef., gimnazijci v Ljubljani; Knific Franca in Trdan Mar., gojenki uršul. samo-tana v Škofji Loki; Lovšin J. in Pipan Zvonimir, petošol. v Ljubljani; Brenčič Radovan, učen. v Celju; Cvar Rez., Novak Minka, Ferlič Jel., Virk Cvetka, Pogačar Zorka, Rodič Mici, Peteros Mar., Majcen Pavla, Ruech Fanči, Tavčar Mar., učit. kandidat., Ravnik Mici, Zalazoič Franca, Čepon Mici, Habe Mici, Torkar Zinka, Kaligar Mil., Kašin Minka, Močnik Minka, Praprotnik Ivanka, Gartner Dragica, Tertnik Mici, Tavčar Zinka, gojenke pri č. gg. uršul. v Ljubljani; Gomilšek Vladimir, gimn. v Ljubljani; Lipuš Leopold in Mici, učenca V. r. v Vojniku; Golegranc Francišva, učen. V. r. dekl. šole v Celju; Kobal Bogomir in Sabina na Vrhniki; Kambič Iv., Frank Ivan, Puš Gustav, petošolci, Pogačnik Joško, gimn. v Kranju; Steblovnik Martin, učen. III. r. v Smartnu na Paki; Pavlovič Mar., učen. II. r. v Hrenovcih; Barle Vid, učenec v Novem mestu; Jelenc Mar., učenka VI. r. v Šmihelu; Grahor Min in Praprotnik Nežka v Braslovčah; Vakaž Mar. pri Sv. Ani na Krumbergu; Šušteršič Fr., učenec v Horjulu; Starč Bruno, dijak v Ljubljani; Kontelj Karol in Amal., dekleti v Trnovem pri Ilir. Bistrici; Ravnhar Roman, učenec II. r. na c. kr. vadnici v Ljubljani; Kovačič T., učitelj. v Goricih; Bzenšek Minči, učenec na Frankolovem; Kogovšek Jakob v Dravljah; Mikuletič Reg., učen. IV. r. II. odd. v Dobropoljah; Rotar Ang., učenka v Mošnjah; Jordan Janez, Perme Jan, Sopotnjig Jož., Zupančič Fr., Žibret Feliks, učenci v Trbovljah na Vodi; Praprotnik Polonija, Rudi Zofka, Stakne Mici, Rudi Julka, Prisljan Iv., učenke III. r. v Braslovčah; Janc Mic., učen. III. r. v Vrbi (Kor.); Munda Ivanka, učen. v Novem mestu; Meglič Rozs, učen. IV. razr. na Vrškem; Vizjak Albert, Dolf in Stanko, učenci v Gornji Bečici; Šporn Fr. in Roz., učen. v Braslovčah; Budal Mar., učenka III. r. v Podgori pri Gorici; Marinič Janez in F., Ornik Fr., Sirovnik Ant. in Franc, Kranjc Vid., učenci pri Sv. Duhu v Halozah; Rebozu Ign., Zorinc Al. in Povše Mart., učenci pri Sv. Jederti nad Laškim; Trobej Mic., učen. pri Št. Ilju pod Gradišcem; Jerič Fr., učenec v Škalah pri Velenju; Ježovnik Cirila v Velenju; Suša Jan., učen. na Vrbačih pri Vipavi; Škapin Mar. na Tabru pri Vrbačah; Krže Albin, učen. IV. r. v Ljubljani; Stropnik Mar. in Zupanc Anton., učenci IV. r. v Celju; Narat Simon, Ant., Barba in Franc, učenci v Celju; Krčič I. Stanislav, učen. IV. r. na c. kr. vadnici v Ljubljani; Ferik Ant., kmetški sin, Lustrelli Al., mizar v Cirkovcih; Germ Tončka in Mici, učenci v Novem mestu; Hofbauer Valter, učenec IV. r. v Tržiču; Strašek Stefi, učenka IV. r. v Celju; Ivanuša Anton, Keček Jož., Majcen Andrejček, Vavpotič Miha, učenci, Dogša Josip., Lesničar Mic., Podgorelec Micika (Humška in Šalovska), Puklavc Mic., Bizman Mic., Zadravec Micika in Žibret Anica, učenke na Humu pri Ormožu; Pišek Ivana, učen. IV. r. II. odd. v Celju; Zapečnik Iv., dijak v Mariboru; Kragl Viktor, Pavlič Fr., Pelc Al., Debeljak Alfonz, petošolci, Peček Avgustin, četrtošolec v Kranju; Vrbnjak Lud. in Mar., Lebar Alojz., učen. V. r. pri Sv. Križu blizu Ljutomeru; Deteček Mirko, Pristovšek Ivan, Stopnik Rud., Veltavski Bernard, Vidic Karol, učenci v Celju; Confidenti Betika, Govedič Mar., Jelen Roz., Kranjc Štefanija, Mastnak Mar., Matko Olga, Pišek Ivan., Predanič Neža, Šef Anton., Urbič Marija in Zupanc Anton., učenke pri č. šk. siskih sestrah v Celju; Jerin Avg., učenec IV. razr. v Zagorju ob Savi; Stritof Niko, učenec v Kranju; Reicher Konrad, učenec v Celju; Trobec Helena, učenka III. r. uršul. šole; Koroška Zefka in Nedek Henrika, učen. pri sv. Križu pri Ljutomeru; Pahor Josip in Sežani; Pogačar Fr., dijak v Celju; Vavpetič Fr. in Franciška v Tunjcih; Jelenc Anton, učenec v Tržiču; Kafazura Kristijan in Ljudmila, učenca v Št. Martinu v Brdih; Fabjančič Fr., Gorc Al. v Novem mestu; Wratschko Fr., Vidmar Vlad., učen. III. r. na c. kr. vadnici v Ljubljani.